

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

DOI: 10.18372/2307-9061.72.19076

УДК 346.3:341(045)

Л. С. Нецька,

кандидат юридичних наук, доцент

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7383-3586>

П. О. Багинський,

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня

ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ УГОД ТА НОВИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ АВІАЦІЇ НА ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН СУБ'ЄКТІВ АВІАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Національний авіаційний університет

проспект Любомира Гузара, 1, 03058, Київ, Україна

E-mails: liubov.netska@npp.nau.edu.ua, 6304963@stud.nau.edu.ua

Мета статті полягає у виявленні особливостей договірного регулювання господарських відносин суб'єктів авіаційної діяльності під впливом міжнародних угод та нових стандартів у сфері авіації. Дослідження спрямоване на визначення можливостей і викликів, що виникають з впровадження нових нормативних вимог, а також на розробку рекомендацій щодо оптимальних стратегій адаптації для авіаційних підприємств. **Методи дослідження:** використано методи аналізу та синтезу, порівняльно-правовий, системно-функціональний та логіко-юридичний під час опрацювання нормативно-правових актів та міжнародних угод у галузі авіації. Також застосовано системний підхід для вивчення впливу цих документів на договірне регулювання господарських відносин суб'єктів авіаційної діяльності. Формально-юридичний метод допоміг у вивченні змісту правових дефініцій. **Результати:** доведено, що міжнародні угоди та нові стандарти значно впливають на договірне регулювання господарських відносин у сфері авіації. Впровадження нових вимог сприяє підвищенню безпеки польотів, удосконаленню операційних процесів і поліпшенню взаємодії між авіакомпаніями, аеропортами та іншими суб'єктами авіаційної діяльності. Підкреслюється важливість регулярного оновлення договорів для відповідності новим вимогам і уникнення правових колізій. Загалом, результати свідчать про необхідність тісної співпраці національних регуляторних органів з міжнародними організаціями для ефективного впровадження нових стандартів. **Обговорення:** першочергове значення має гармонізація національних нормативних актів із міжнародними стандартами у сфері авіації. Міжнародні угоди та стандарти сприяють уніфікації умов договорів, встановлюють чіткі правила щодо компенсацій пасажиром у разі скасування або затримки рейсів, втрати або пошкодження багажу. Розвиток нових видів авіаційних послуг, таких як безпілотні авіаційні системи, авіаційне таксі та космічний туризм відбувається під впливом міжнародних угод та нових стандартів, які також стимулюють інноваційні послуги, забезпечуючи необхідне правове регулювання, зокрема і договірне.

Ключові слова: міжнародні угоди; авіаційні стандарти; договірне регулювання; господарські відносини; авіаційна діяльність.

Постановка проблеми та її актуальність.

Сучасна авіаційна галузь стрімко розвивається, що викликає потребу у постійному вдосконаленні правового регулювання, зокрема договірного. Вплив міжнародних угод та нових стандартів у сфері авіації на договірне регулювання господарських відносин суб'єктів авіаційної діяльності є значним і має як позитивні, так і негативні наслідки, які потребують постійного аналізу та врахування у господарській практиці.

Глобалізація авіаційних перевезень робить міжнародні стандарти ще більш важливими. Договірні відносини між суб'єктами авіаційної діяльності різних країн повинні відповідати цим стандартам, щоб забезпечити гармонійне співробітництво та уникнути конфліктів. Зростання конкуренції на ринку авіаційних перевезень підвищує значимість договірного регулювання для захисту інтересів сторін. Крім того, договірне регулювання відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки польотів, оскільки воно встановлює чіткі права та обов'язки сторін щодо виконання авіаційних перевезень.

Захист прав пасажирів також залежить від договірного регулювання. Воно визначає умови перевезення пасажирів та їх багажу, що є критично важливим для забезпечення високого рівня обслуговування та задоволення пасажирів.

Недостатнє або несвоєчасне врахування міжнародних угод та нових стандартів може призвести до юридичних конфліктів між суб'єктами авіаційної діяльності. Це може завдати шкоди репутації авіакомпаній та інших суб'єктів авіаційної діяльності. Крім того, недосконале договірне регулювання може негативно вплинути на рівень безпеки польотів, що може мати катастрофічні наслідки. Порушення прав пасажирів також є можливим негативним наслідком недотримання норм договірного регулювання.

Сучасні міжнародні угоди та нові стандарти у сфері авіації, що мають чітку тенденцію до змін, створюють як нові можливості, так і нові виклики для суб'єктів авіаційної діяльності. Тому дослідження впливу цих угод та стандартів на договірне регулювання є актуальним.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Міжнародні угоди та нові стандарти в сфері

авіації і їх вплив на договірне регулювання господарських відносин суб'єктів авіаційної діяльності є предметом досліджень багатьох науковців (В.І. Рижого, М.В. Буроменського, А.В. Філіпова, О.М. Григорова та ін.). Імплементация норм міжнародного права, окремих угод, таких як Чиказька конвенція про міжнародну цивільну авіацію [1] та Варшавська конвенція про уніфікацію деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень [2; 3] постійно у полі наукових інтересів (Л.І. Чулінда, Л.В. Мошняга та ін.). Вчені аналізують, як ці міжнародні стандарти інтегруються в національні правові системи та як це впливає на укладення договорів, відповідальність за шкоду і вирішення спорів. Наприклад, О.М. Пукшин та О.В. Лисенко розглядають питання гармонізації правових норм і зосереджуються на специфіці договірних відносин в авіаційній сфері.

Крім того, нові стандарти безпеки та охорони, розроблені Міжнародною організацією цивільної авіації (ІСАО), також значно впливають на договірні зобов'язання авіаперевізників та аеропортів. Дослідження О.С. Герасименка та Н.В. Євдокимової присвячені впливу цих стандартів на сертифікацію повітряних суден, навчання персоналу та загальну авіаційну безпеку. Водночас, активне використання електронних комерційних платформ змінює договірні відносини між авіаперевізниками та пасажирами, як переконують О.В. Білоус та Н.М. Сіренко. Ці платформи сприяють розвитку нових форм взаємодії, таких як електронні авіаквитки та онлайн-реєстрація, що потребує адаптації правового регулювання. Вирішення спорів, що виникають з авіаційних договорів, також привертає увагу науковців. Методи вирішення спорів, включаючи судові та альтернативні (медіація, арбітраж), досліджуються в контексті впливу міжнародних угод та нових стандартів на юрисдикцію та застосовуване право в авіаційних спорах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Співпраця України у сфері авіації з іншими державами, зокрема державами Європейського Союзу, значною мірою базується на положеннях Повітряного кодексу України (далі – ПК

України), який передбачає імплементацію вимог міжнародних організацій, зокрема у сфері аеронавігаційної безпеки та захисту прав пасажирів [4]. ПК України застосовується у чіткій прив'язці до міжнародних угод, які потребують ретельного вивчення та правильного (однозначного) трактування задля уникнення конфліктів.

Швидка зміна міжнародних норм та стандартів у сфері авіації – явище звичне, але потребує своєчасного реагування та відповідних змін на рівні національного законодавства. Це важливо для забезпечення чіткого та прозорого регулювання авіаційної діяльності, а також для уникнення юридичних колізій та суперечок між національними та міжнародними нормами.

Безперечно мінливість міжнародних норм та стандартів у сфері авіації ускладнює укладення та виконання договорів, оскільки суб'єктам авіаційної діяльності необхідно постійно адаптуватися до нових вимог.

Окрім цього, специфіка авіаційних послуг також впливає на договірне регулювання. Наприклад, авіаційні послуги характеризуються високим рівнем відповідальності за життя та здоров'я пасажирів, обмеженістю ресурсів (повітряний простір, посадочні місця тощо), що вимагає особливого підходу до укладення договорів [5].

Міжнародні угоди в сфері авіації відіграють важливу роль у регулюванні господарських відносин між суб'єктами авіаційної діяльності. Їх вплив важко переоцінити, оскільки вони визначають основні принципи та норми, які забезпечують ефективно та безпечно функціонування авіаційної галузі на глобальному рівні.

Чиказька конвенція 1944 року та Статут Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) закладають фундаментальні принципи міжнародного авіаційного права. Монреальська конвенція 1967 року регулює правовий статус повітряного простору, а Гаазька та Монреальська конвенції 1970 року спрямовані на забезпечення авіаційної безпеки. Варшавська конвенція 1929 року та її Монреальський протокол 1975 року регулюють правила повітряних перевезень. Бернська конвенція 1955 року стосується авіаційного страхування. І всі вони суттєво

впливають на договірне регулювання відносин у сфері авіації, а суб'єкти авіаційної діяльності зобов'язані враховувати їх у своїй практиці.

Для підтримки зростання авіаперевезень та підвищення конкурентоспроможності аеропорти повинні запроваджувати інноваційні підходи та адаптуватися до міжнародних угод і нових авіаційних стандартів, що впливають на договірне регулювання господарських відносин суб'єктів авіаційної діяльності [6].

Основні норми та принципи, встановлені міжнародними угодами, мають значний вплив на договірне регулювання господарських відносин суб'єктів авіаційної діяльності. Одним з ключових принципів є принцип суверенітету повітряного простору, згідно з яким кожна держава має повний і виключний суверенітет над своїм повітряним простором. Цей принцип забезпечує державам контроль над своїми авіаційними ресурсами та регулюванням діяльності іноземних авіаперевізників.

Принцип рівності прав держав гарантує, що всі держави мають рівні права на використання повітряного простору, що сприяє справедливому розподілу авіаційних ресурсів та запобіганню дискримінації. Принцип безпеки польотів, який є найвищим пріоритетом в авіації, визначає, що всі договори та операції в авіаційній галузі повинні сприяти забезпеченню максимальної безпеки пасажирів та вантажів.

Принцип відповідальності покладає на авіаційних перевізників та інших суб'єктів авіаційної діяльності обов'язок нести відповідальність за шкоду, заподіяну пасажиром, вантажем та третім особам. Цей принцип забезпечує захист прав споживачів авіаційних послуг та стимулює суб'єктів авіаційної діяльності до забезпечення високих стандартів безпеки та якості послуг.

Принцип справедливості та розумної достатності вимагає, щоб умови договорів про авіаційні перевезення та інші договори в сфері авіації були справедливими та розумними. Це сприяє запобіганню несправедливим умовам, що можуть обмежувати конкуренцію або порушувати права суб'єктів авіаційної діяльності.

Таким чином, міжнародні угоди та стандарти відіграють ключову роль у формуванні договір-

ного регулювання авіаційної діяльності, забезпечуючи його відповідність сучасним вимогам та сприяючи стабільному і безпечному розвитку авіаційної галузі.

Міжнародні угоди в сфері авіації мають значний вплив на договірні умови перевезень пасажирів, вантажу та пошти. Варшавська конвенція 1929 року та Монреальський протокол 1975 року встановлюють мінімальні вимоги до відповідальності авіаперевізників за шкоду, заподіяну пасажиром, вантажам та пошті. Ці угоди також містять положення про перевезення небезпечних вантажів, обмеження відповідальності перевізника та інші важливі питання. Наприклад, згідно з цими угодами, авіаперевізники несуть відповідальність за смерть або тілесні ушкодження пасажирів, а також за втрату або пошкодження багажу і вантажу, що дозволяє захистити права споживачів та забезпечити справедливі умови перевезень [2; 3].

Інші міжнародні угоди, такі як Чиказька конвенція та Угода про спільний авіаційний простір між Україною та Європейським Союзом, також впливають на договірні умови перевезень пасажирів, вантажу та пошти. Чиказька конвенція встановлює загальні правила повітряних перевезень, вимоги до авіаційної безпеки та інші норми, яких повинні дотримуватися авіаперевізники. Угода про спільний авіаційний простір між Україною та ЄС спрямована на гармонізацію авіаційного законодавства з європейськими стандартами, що сприяє підвищенню рівня безпеки та якості авіаційних послуг.

17 лютого 2022 року Верховна Рада України ратифікувала Угоду про спільний авіаційний простір з Європейським Союзом та його державами-членами, підписану 12 жовтня 2021 року на 23-му Саміті Україна – ЄС [7]. До цього, міжнародні авіаперевезення між Україною та країнами ЄС регулювалися двосторонніми угодами про повітряне сполучення (ASA) з кожною з держав-членів та «горизонтальною» Угодою з Європейською Комісією про деякі аспекти повітряних перевезень. Відтак Угода про спільний авіаційний простір також має значення для договорів у сфері авіації, що виконуються в ЄС та Україні.

Важливо зазначити, що договірні умови перевезень пасажирів, вантажів та пошти не можуть суперечити нормам міжнародних угод. У разі невідповідності договірних умов нормам міжнародних угод застосовуються саме міжнародні норми. Це забезпечує уніфікованість та передбачуваність договірних відносин у міжнародній авіаційній діяльності, сприяючи стабільності та розвитку галузі.

Договори оренди повітряних суден та договори про обслуговування повітряних суден також повинні враховувати міжнародні стандарти та норми, встановлені відповідними угодами. Це сприяє підвищенню рівня безпеки та ефективності експлуатації повітряних суден, що є ключовим фактором для стабільного розвитку авіаційної галузі.

Вплив міжнародних угод на договори в сфері авіації є комплексним питанням, яке потребує детального вивчення з урахуванням специфіки кожного договору. Однак загальноновизнано, що міжнародні угоди сприяють гармонізації та уніфікації договірних відносин у сфері авіації, забезпечуючи стабільність, передбачуваність та високі стандарти безпеки і якості послуг. Це сприяє розвитку міжнародного авіаційного транспорту та покращенню співпраці між державами у цій важливій сфері.

Сучасна авіаційна індустрія постійно розвивається, що призводить до появи нових технологій, методів ведення бізнесу та регуляторних норм. Нові стандарти суттєво впливають на договірне регулювання всіх аспектів авіаційної діяльності, від перевезень пасажирів та вантажів до оренди повітряних суден та страхування.

До ключових нових стандартів, що впливають на договірне регулювання, належать міжнародні стандарти авіаційної безпеки, розроблені Міжнародною організацією цивільної авіації (ICAO). Вони встановлюють мінімальні вимоги до безпеки польотів, наземного обслуговування та авіаційної інфраструктури. Договірні зобов'язання між авіакомпаніями, аеропортами та іншими учасниками авіаційної індустрії повинні відповідати цим стандартам для забезпечення безпеки польотів. Крім того, правила перевезень пасажирів, багажу та вантажів, розроблені авіакомпаніями та регуляторними органа-

ми, визначають умови перевезень, включаючи відповідальність перевізника за пошкодження або втрату майна, відшкодування шкоди у разі затримки або скасування рейсів та інші аспекти. Також стандарти обслуговування повітряних суден визначають вимоги до технічного обслуговування та ремонту для забезпечення їх безпечної експлуатації, а правила страхування авіаційних ризиків встановлюють умови страхування, включаючи страхування відповідальності перевізника та каско повітряних суден.

В аспекті перевезення пасажирів нові стандарти розширюють їх права та обов'язки, зокрема право на інформацію, компенсацію у разі затримки або скасування рейсів, перевезення осіб з обмеженими можливостями тощо. Це зобов'язує авіакомпанії чітко визначати ці права та обов'язки у своїх правилах перевезень та інших договорах, адже можливе збільшення обсягу відповідальності перевізників за шкоду, заподіяну пасажиром, їх багажу та ручній поклажі. Разом з тим, збільшення обсягів відшкодування шкоди та інших виплат мають бути враховані при укладанні договорів страхування.

Нові стандарти встановлюють більш жорсткі вимоги і до упаковки, маркування та перевезення небезпечних вантажів, що може призвести до збільшення витрат на перевезення таких вантажів та необхідності внесення змін до договірних умов з вантажовідправниками. Таким чином збільшується обсяг відповідальності перевізників за пошкодження або втрату вантажів, що також може призвести до збільшення обсягів відшкодування шкоди та інших виплат. Отже, вимагається більш детальна документація процесу перевезення вантажів, що може призвести до збільшення бюрократичного навантаження на авіакомпанії та вантажовідправників.

Стосовно перевезення пошти, то нові стандарти встановлюють більш жорсткі вимоги до упаковки, маркування та перевезення небезпечних відправлень, що може призвести до збільшення витрат на перевезення такої пошти та необхідності внесення змін до договірних умов з відправниками. Тому збільшується і відповідальність перевізників за пошкодження або втрату поштових відправлень, що може

призвести до збільшення обсягів відшкодування шкоди та інших виплат. Крім того, відповідно вимагається більш детальна документація процесу перевезення пошти, що теж може призвести до збільшення бюрократичного навантаження на авіакомпанії та відправників.

Нові стандарти також суттєво впливають на інші договори в сфері авіації, такі як договори оренди повітряних суден, договори обслуговування повітряних суден, договори страхування авіаційних ризиків та інші. У договорах оренди повітряних суден необхідно передбачати нові більш жорсткі вимоги до технічного стану повітряних суден, що може призвести до збільшення витрат орендодавців на технічне обслуговування та ремонт. Відповідно, ці витрати можуть бути враховані в орендній платі. Також, нові стандарти посилюють відповідальність орендодавців за шкоду, заподіяну третім особам внаслідок експлуатації орендованих повітряних суден, що може призвести до збільшення обсягів страхування орендодавцями своєї відповідальності.

У договорах обслуговування повітряних суден у разі підвищення стандартів встановлюють більші вимоги до якості обслуговування, що може призвести до збільшення витрат обслуговуючих організацій на запчастини, обладнання та кваліфікацію персоналу. Відповідно, ці витрати можуть бути враховані у ціни за обслуговування. Також, нові стандарти посилюють відповідальність обслуговуючих організацій за шкоду, заподіяну повітряним суднам внаслідок неналежного обслуговування, що може призвести до збільшення обсягів страхування обслуговуючими організаціями своєї відповідальності.

У договорах страхування авіаційних ризиків зміна стандартів вочевидь призведе до зміни умов страхування, таких як франшиза, премії та виключення. Страхові компанії можуть переглянути свої поліси страхування для врахування змін у ризиках, пов'язаних з експлуатацією повітряних суден. Також збільшення відповідальності авіакомпаній, орендодавців та обслуговуючих організацій може призвести до збільшення обсягів страхування авіаційних ризиків.

Очевидний вплив оновлених стандартів і на інші договори в сфері авіації, такі як договори про перевезення небезпечних вантажів, договори про наземне обслуговування повітряних суден, договори про організацію повітряного руху та інші. Сторонам таких договорів необхідно буде проаналізувати вплив нових стандартів на їхні договірні зобов'язання та внести необхідні зміни до договорів [8].

Вплив міжнародних угод та нових стандартів у сфері авіації на договірне регулювання господарських відносин суб'єктів авіаційної діяльності має кілька важливих аспектів, які забезпечують стабільність та розвиток авіаційної галузі.

По-перше, міжнародні угоди та стандарти сприяють уніфікації умов договорів. Документи, такі як Варшавська конвенція, Монреальський протокол та Чиказька конвенція, встановлюють єдині правила щодо відповідальності перевізників, оформлення авіаквитків та перевезення пасажирів і вантажів. Це сприяє полегшенню міжнародного співробітництва, знижує транзакційні витрати та усуває юридичні бар'єри. Уніфіковані правила створюють передбачуване правове середовище, де всі учасники знають свої права та обов'язки, що поліпшує якість послуг і підвищує довіру до авіаційної індустрії.

По-друге, підвищення рівня безпеки польотів є одним із головних результатів впливу нових стандартів на договірні відносини. Міжнародні угоди та національне законодавство встановлюють вимоги до технічного обслуговування повітряних суден, підготовки персоналу та організації роботи аеропортів. Ці стандарти мінімізують ризики, пов'язані з авіаперевезеннями, забезпечуючи максимальну безпеку пасажирів та членів екіпажу. Це не тільки знижує ймовірність аварій, але й зміцнює репутацію авіакомпаній та інших суб'єктів авіаційної діяльності.

Третій аспект – захист прав пасажирів. Міжнародні угоди та нові стандарти встановлюють чіткі правила щодо компенсацій пасажирам у разі скасування або затримки рейсів, втрати або пошкодження багажу. Ці норми відображаються в договорах між авіакомпаніями та пасажирами, підвищуючи рівень обслуговування

та забезпечуючи справедливе ставлення до пасажирів. Це є важливим кроком до підвищення комфорту та задоволеності клієнтів, що є ключовим фактором у конкурентній боротьбі на ринку авіаперевезень.

Четвертий аспект стосується розвитку нових видів авіаційних послуг, таких як безпілотні авіаційні системи, авіаційне таксі та космічний туризм. Міжнародні угоди та нові стандарти стимулюють розвиток цих інноваційних послуг, забезпечуючи необхідне правове регулювання, зокрема і договірне. Це сприяє зростанню галузі, створює нові можливості для бізнесу та відповідає на виклики сучасних технологій.

Висновки. Загалом, міжнародні угоди та нові стандарти мають позитивний вплив на договірне регулювання господарських відносин суб'єктів авіаційної діяльності. Вони забезпечують гармонізацію умов договорів, підвищують рівень безпеки польотів, захищають права пасажирів та сприяють розвитку нових видів авіаційних послуг. Однак, для досягнення повної ефективності, важливо, щоб імплементація цих норм у національне законодавство та їх практичне застосування були постійними пріоритетами для державних органів та самих суб'єктів авіаційної діяльності.

Література

1. Чиказька конвенція про міжнародну цивільну авіацію: від 7 груд. 1944 р. URL: <https://www.icao.int/publications/pages/doc7300.aspx> (дата звернення: 25.06.2024).
2. Варшавська конвенція про уніфікацію деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень: від 12 жовт. 1929 р. URL: https://applications.icao.int/postalhistory/the_warsaw_system_on_air_carriers_liability.htm (дата звернення: 25.06.2024).
3. Монреальський протокол до Варшавської конвенції. URL: <https://www.unep.org/ozonaction/who-we-are/about-montreal-protocol> (дата звернення: 25.06.2024).
4. Повітряний кодекс України: Закон України від 19.05.2011 року № 3393-VI станом на 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>.

5. Риндич І.О. Наслідки приєднання України до спільного авіаційного простору з європейським союзом. *Наука і молодь. Гуманітарна серія*, 2012. № 11-12. С. 31-34.

6. Кузьменко Л.Г. Регулювання діяльності аеропортів: світовий досвід. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2014. Випуск 121. Ч. II. С. 209–226. URL: <https://web.archive.org/web/20090712051851/http://www.dubaiairport.com/DIA/English/TopMenu/About+DIA/Facts+and+Figures/> (дата звернення: 25.06.2024).

7. Угода між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони, про спільний авіаційний простір від 12.10.2021, ратифікована Законом № 2067-IX від 17.02.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-21#Text.

8. «Open and Connected Aviation»: Questions & Answers. European Commission, 2017. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_17_1473/ (дата звернення: 25.06.2024).

References

1. Chykazka konventsiia pro mizhnarodnu tsyvilnu aviatsiiu: vid 7 hrud. 1944 r. URL: <https://www.icao.int/publications/pages/doc7300.aspx> (data zvernennia: 25.06.2024).

2. Varshavska konventsiia pro unifikatsiiu deiakykh pravyl, shcho stosuiutsia mizhnarodnykh povitrianykh perevezen: vid 12 zhovt. 1929 r. URL: https://applications.icao.int/postalhistory/the_warsa

[w_system_on_air_carriers_liability.htm](#) (data zvernennia: 25.06.2024).

3. Monrealskyi protokol do Varshavskoi konventsii. URL: <https://www.unep.org/ozonaction/who-we-are/about-montreal-protocol> (data zvernennia: 25.06.2024).

4. Povitrianyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 19.05.2011 roku № 3393-VI stanom na 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>.

5. Ryndych І.О. Naslidky pryiednannia Ukrainy do spilnoho aviatsiinoho prostoru z yevropeiskym soiuzom. *Nauka i molod. Humanitarna seriia*, 2012. № 11-12. S. 31-34.

6. Kuzmenko L.H. Rehuliuвання diialnosti aeroportiv: svitovi dosvid. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn*. 2014. Vypusk 121. Ch. II. S. 209–226. URL: <https://web.archive.org/web/20090712051851/http://www.dubaiairport.com/DIA/English/TopMenu/About+DIA/Facts+and+Figures/> (data zvernennia: 25.06.2024).

7. Uhoda mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom i yoho derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony, pro spilnyi aviatsiinyi prostir vid 12.10.2021, ratyfikovana Zakonom № 2067-IXh vid 17.02.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-21#Text.

8. «Open and Connected Aviation»: Questions & Answers. European Commission, 2017. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_17_1473/ (data zvernennia: 25.06.2024).

IMPACT OF INTERNATIONAL AGREEMENTS AND NEW STANDARDS IN THE FIELD OF AVIATION ON THE CONTRACTUAL REGULATION OF ECONOMIC RELATIONS OF AVIATION ENTITIES

National Aviation University
Lubomyr Huzar Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine
E-mails: liubov.netska@npp.nau.edu.ua, 6304963@stud.nau.edu.ua

*The purpose of the article is to reveal the peculiarities of the contractual regulation of economic relations of subjects of aviation activity under the influence of international agreements and new standards in the field of aviation. The study is aimed at identifying opportunities and challenges arising from the implementation of new regulatory requirements, as well as at developing recommendations for optimal adaptation strategies for aviation enterprises. **Research methods:** the methods of analysis and synthesis, comparative-legal, system-functional and logical-legal were used during the development of regulatory and legal acts and international agreements in the field of aviation. A systematic approach was also applied to study the impact of these documents on the contractual regulation of economic relations of aviation entities. The formal legal method helped in studying the content of legal definitions. **Results:** it has been proven that international agreements and new standards have a significant impact on the contractual regulation of economic relations in the field of aviation. The introduction of new requirements contributes to the improvement of flight safety, improvement of operational processes and improvement of interaction between airlines, airports and other subjects of aviation activity. The importance of regularly updating contracts to meet new requirements and avoid legal conflicts is emphasized. In general, the results indicate the need for close cooperation between national regulatory authorities and international organizations for the effective implementation of new standards. **Discussion:** harmonization of national regulations with international standards in the field of aviation is of primary importance. International agreements and standards contribute to the unification of the terms of contracts, establish clear rules regarding compensation to passengers in case of cancellation or delay of flights, loss or damage of luggage. The development of new types of aviation services, such as unmanned aviation systems, air taxis and space tourism, is influenced by international agreements and new standards, which also stimulate innovative services, providing the necessary legal regulation, in particular, contractual ones.*

Key words: international agreements; aviation standards; contractual regulation; economic relations; aviation activity.

Стаття надійшла до редакції 12.09.2024